

Notatka z konferencji Pakt na rzecz Obszarów Wiejskich w Uppsala 3-4 maja 2023 r.

Konferencja poświęcona Paktowi na rzecz obszarów wiejskich została zorganizowana w Uppsala (Szwecja) w dniach 3-4 maja 2023 r. przez Szwedzki Uniwersytet Rolniczy, Szwedzką Sieć Obszarów Wiejskich i Agencję ds. Rozwoju.

Pierwszego dnia zostały zorganizowane wizyty studyjne do Zamku Wik oraz gospodarstw rolnych Rest i „Axel & Gren” w Stabby.

Zamek Wik został zbudowany w XV wieku i jest jednym z najlepiej zachowanych zamków średniowiecznych w Szwecji. Obecnie należy do Regionu Uppsala i członka Stowarzyszenia Ekonomicznego Fjärdhundraland. Na zamku Mats Thorburn przedstawił historię powstania Stowarzyszenia Ekonomicznego Fjärdhundraland, która początki miała w latach 2009 – 2011, kiedy LGD Leader Mälardalen realizowało projekt Fjärdhundraland. Jego celem było zaangażowanie społeczności w rozwój obszaru Fjärdhundraland poprzez stworzenie produktu turystycznego bazującego na: produktach lokalnych, walorach przyrodniczych oraz dziedzictwie kulturowym i historycznym. Obecnie stowarzyszenie to skupia ponad 160 członków, którzy współpracując ze sobą stworzyli produkt turystyczny – markę Fjärdhundraland, która w 2019 r. otrzymała nagrodę Najlepszego Produktu Turystycznego Szwecji. Obecnie firmy zrzeszone w tej organizacji zatrudniają ponad 320 osób. Obszar Fjärdhundraland w roku 2022 odwiedzony został przez ponad 56 tys. turystów, z czego 17 tys. skorzystało z noclegu, a produkt turystyczny wygenerował ponad 20 mln. € przychodów.

Kolejne punkty wizyty studyjnej zrealizowane zostały w farmach Resta i „Axel & Gren” w Stabby.

Gospodarstwo Resta prowadzone jest przez Lilån Örsundsbro, kilka lat temu porzuciła pracę w firmie telekomunikacyjnej aby rozpocząć działalność na wsi. W gospodarstwie hodowane są świnie, krowy i owce. A właściciele dążą do tego aby było ono gospodarstwem samowystarczalnym, które nie niszczy przyrody. Produkowana jest tu w sposób etyczny zdrowa żywność, która sprzedawana jest w prowadzonym sklepie, przez Internet oraz na lokalnym targu. Dodatkowo właściciele prowadzą gospodarstwo agroturystyczne i przyjmują zorganizowane grupy turystów. Gospodarstwo wytwarza samodzielnie prąd wykorzystując panele fotowoltaiczne i elektrownię wodną. Niestety jak się okazało główne źródło dochodu i zysków związane jest z świadczonymi usługami budowlanymi przy układaniu sieci światłowodowej. Więcej na temat gospodarstwa przeczytać można na prowadzonej stronie internetowej <http://www.restagard.se/>.

W gospodarstwie „Axel & Gren” uprawiane są ekologicznie słończniki i kukurydza, które samodzielnie się zbiera. Poza tym w gospodarstwie od 2019 r. prowadzony jest sklep, w którym można kupić lody, domowe wypieki oraz inne produkty lokalne. Informacje o sklepie dostępne są na stronie Internetowej <https://www.axelgren.se/butik>.

Pierwszy dzień konferencji został zakończony oficjalnym powitaniem Unn Harsem, członka zarządu Regionu Uppsala oraz Wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej Dubravka Šuica, Komisarza ds. Demokracji i Demografii.

Drugi dzień 4 maja 2023 r. rozpoczęty został wystąpieniem Peter Kullgren, Ministra ds. Wsi i Infrastruktury. Następnie na pytanie gdzie jesteśmy z wizją obszarów wiejskich Unii Europejskiej w swych wystąpieniach odpowiedziała Sofia Alves Dyrektor Generalny ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej oraz Hugo Almeida Zastępca kierownika działu ds. obszarów wiejskich i sieci, DG ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich. W swej prezentacji przedstawili długoterminową wizję dla obszarów wiejskich obejmującą cztery cele i aby obszary wiejskie stały się:

- a) **silniejsze** poprzez wzmocnienie pozycji społeczności wiejskich, poprawę dostępu do usług i ułatwienie innowacji społecznych,
- b) **lepiej skomunikowane** poprzez poprawienie łączności, w tym zarówno transportu, jak i dostępu cyfrowego,
- c) **odporne** przez ochronę zasobów naturalnych w celu przeciwdziałania zmianie klimatu, przy jednoczesnym zapewnieniu odporności społecznej, w tym dostępu do szkoleń i stworzenie różnorodnych możliwości zatrudnienia,
- d) **zamożne** przez zróżnicowanie działalności gospodarczej i zwiększenie wartości dodanej działalności rolniczej i rolno-spożywczej oraz agroturystyki.

Kluczowym elementem dla osiągnięcia powyższych celów ma być Pakt na rzecz obszarów wiejskich, którego założenia przybliżyła w dalszej części Alexia Rouby z Dyrekcji Generalnej ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich Komisji Europejskiej, a rolę i zadania Rural Pact Support Office przedstawił Enrique Nieto. Ich prezentacje były wstępem do dwóch kolejnych paneli dyskusyjnych. W pierwszym Radim Sršen – Wiceminister ds. Rozwoju Regionalnego Republiki Czeskiej, Thibaut Guignard – Prezes ELARD (Francja), Mattias Moberg – Dyrektor generalny Ministerstwa ds. Rolnictwa i Infrastruktury Szwecji i Marianne Selkänako z Ministerstwa Rolnictwa i Leśnictwa Finlandii przedstawili w jaki sposób kształtowany jest Pakt na rzecz obszarów wiejskich w ich krajach. W drugim panelu o sposobach angażowania różnych środowisk w działania na rzecz Paktu i rozwoju obszarów wiejskich dyskutowali Lidia Pavić-Rogošić członkini Europejskiego Komitetu Społeczno-Ekonomicznego, Brigitta Sacrédeus członkini Europejskiego Komitetu Regionów, Marion Eckardt Wiceprezes ELARD oraz Leneisja Jungsberg Starszy pracownik naukowy NordRegio.

W części popołudniowej równorzędnie prowadzone były dwa panele dyskusyjne. Pierwszy poświęcony był rozmowie o przykładach wielopoziomowego zarządzania na rzecz całościowego rozwoju obszarów wiejskich. W jego trakcie Martínez Arroyo z Ministerstwa Rolnictwa, Zasobów Wodnych i Rozwoju Obszarów Wiejskich Regionu Castilla la Mancha (Hiszpania) wskazywała kluczową rolę władz regionalnych, natomiast Charlotta Heimersson Dyrektor LGD Leader Nedre Daläven (Szwecja) skupiła w swej wypowiedzi uwagę na rolę lokalnych grup działania, a Kristiina Tammets z LGD Rozwoju Powiatu Tartu na koncepcje smart villages. W drugim panelu dyskusyjnym Simone Sasso z Joint Research Centre i Andrea China z ESPON zaprezentowali narzędzia i metody które mogą być wykorzystywane na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. W końcowej części drugiego dnia poprowadzone zostały warsztaty, podczas których uczestnicy szukali odpowiedzi na pytania związane z zaangażowaniem młodych na rzecz rozwoju obszarów wiejskich:

- Jak sprawić, by więcej młodych ludzi na obszarach wiejskich zaangażowało się w zrównoważony rozwój i czerpało korzyści z zielonej transformacji?
- Jak możemy sprostać wyzwaniom związanym z wymianą pokoleń w rolnictwie?

- Jak możemy zmienić nasze postrzeganie władzy i współtworzyć więcej przestrzeni, w których młodzi ludzie mogą wpływać na lokalne decyzje dotyczące obszarów wiejskich?
- Jak możemy zwiększyć włączenie młodych ludzi w Leader?
- Jak możemy skłonić lokalną społeczność do zaangażowania się w wyzwania Innov8 w ramach pracy projektowej z uczniami w szkołach?

Prezentacje panelistów konferencji dostępne są na stronie Internetowej: <https://landsbygdsveckan.se/landsbygdsveckan/inenglish/ruralpactconference/presentations.4.46787309187da338f3a593c9.html>

Opracował: Piotr Sadłocha Prezes Polskiej Sieci LGD - Federacji Regionalnych Sieci LGD.

Udział p. Piotra Sadłochy finansowany był ze środków Jednostki Centralnej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich